

*Ko observatielijst/
Kern(tussen)doelen TULE SLO
Van November 2006*

	Mondeling onderwijs			Schriftelijk onderwijs			Bijlage kerndoel 4 leestechniek						Taalbeschouwing		
	Kerndoel 1	Kerndoel 2	Kerndoel 3	Kerndoel 4	Kerndoel 5	Kerndoel 6	Kerndoel 7	Kerndoel 8	Kerndoel 9	Kerndoel 10	Kerndoel 11	Kerndoel 12			
1. Gespreksvaardigheid															
1.1 Objecten en handelingen aanduiden	●	●		●											
1.2 Antwoord geven	●	●													
1.3 Vertellen van gebeurtenissen		●													
1.4 Vragen stellen	●	●													
1.5 Gevoelens en mening uitdrukken		●	●												
1.6 Interactie in een groep		●													
2. Begrijpend luisteren															
2.1 Aandachtig luisteren naar verhaal	●			●					●						
2.2 Reageren op inhoud van verhaal	●			●					●						
2.3 Vragen stellen om verhaal	●			●						●					
2.4 Antwoord geven op vragen over het verhaal	●			●							●				
2.5 Voorspellen van het verloop van het verhaal	●			●											
2.6 Navertellen van een verhaal a.d.h.v. prenten						●			●						
2.7 Weergeven van gebeurtenissen	●			●			●		●						
2.8 Weergeven van motieven van personen									●						
2.9 Weergeven van oorzaak en gevolg									●						
3. Institutionele interacties															
3.1 Begrijpen van instructies en opdrachten	●	●									●				
3.2 Formeel taalgebruik		●													
4. Informatie geven															
4.1 Beschrijven en lokaliseren objecten	●	●													
4.2 Vergelijken	●	●													
4.3 Uitleg geven	●	●	●					●							
4a. Omstandigheden: volgorde gebeurtenissen	●	●													
4b. Omstandigheden: oorzaak/reden-gevolg	●	●													
5. Gebruik van middelen															
5.1 Gebruik van telefoon		●													
6. Beginnende geletterdheid															
6.1 Functie van geschreven taal				●	●	●									
6.2 Relaties tussen letters en klanken				●	●	●									
6.3 Lezen en schrijven van letters					●	●			●						
6.4 Lezen en schrijven van losse woorden					●										
7. Taalbeschouwing															
7.1 Tekensystemen				●	●	●									
7.2 Bewustzijn van taalgebruik en taalvariatie															●
7.3 Rijmen														●	
7.4 Klanken sorteren					●									●	
7.5 Klanken samenvoegen tot een woord														●	
7.6 Klanken isoleren					●									●	
7.7 Klanken toevoegen of vervangen					●									●	
7.8 Onderscheiden van klanken van een woord					●									●	
7.9 Onderscheiden van lettergrepen					●									●	

*Ko observatielijst/Kern(tussen)doelen TULE SLO
Van November 2006*

Naar aanleiding van de vraag; "Voldoen we als basisschool met Ik & Ko aan de kerndoelen?", ben ik uitgegaan van de nieuwe kerndoelen die uitgebracht zijn in opdracht van het Ministerie van OCW door TULE (**TU**ssendoelen **LE**erlijnen) en SLO.

Bij iedere activiteit van Ko totaal, staat vermeld welk onderdeel (onderdelen) men kan observeren. Aan de hand van de observatieonderdelen ben ik gaan onderzoeken onder welk kerntussendoel het valt. Dat heeft bovenstaand schema opgeleverd.

Ik heb me daar toe beperkt, omdat er per activiteit aan meer tussendoelen gewerkt wordt. Maar dan zou elke activiteit bekeken moeten worden.

Op veel scholen zijn de oude tussendoelen beter bekend dan de nieuwe kerndoelen. Deze bestonden uit:

1. Beginnende geletterdheid
2. Mondelinge taal
3. Woordenschat

De kerndoelen Nederlands van november 2006 bestaan uit drie onderdelen

1. Mondelinge taal
2. Schriftelijke taal
3. Taalbeschouwing

Alle 'oude' tussendoelen zijn terug te vinden, alleen verspreid. Daarom voeg ik een bijlage toe waar ik het in schema heb gezet, op welke plek het terug te vinden is.

Het zijn omschrijvingen van de kerndoelen voor de groepen 1 t/m 8.

Alle informatie is terug te vinden op de webpagina van TULE: <http://tule.slo.nl/index.html>

Uitleg:

Vetgedrukt staat de omschrijving van de kerndoelen.

Daaronder staan de observatieonderdelen van Ko met het nummer van de lijst (zie schema)

Als een *onderdeel er echt uitspringt* heb ik het in cursief vermeld

1. Mondeling taal

Kerndoel 1:

De leerlingen leren informatie te verwerven uit gesproken taal. Ze leren tevens die informatie, mondeling of schriftelijk, gestructureerd weer te geven.

1. Gespreksvaardigheid
2. Begrijpend luisteren

Kerndoel 2:

De leerlingen leren zich naar vorm en inhoud uit te drukken bij het geven en vragen van informatie, het uitbrengen van verslag, het geven van uitleg, het instrueren en bij het discussiëren.

1. Gespreksvaardigheid
3. Institutionele interacties
5. Gebruik van telefoon

Kerndoel 3:

De leerlingen leren informatie te beoordelen in discussies en in een gesprek dat informaties of opiniërend van karakter is en leren met argumenten te reageren.

1. Gespreksvaardigheid; *mening en gevoel uitdrukken*
4. Informatie geven; *uitleg geven*

2. Schriftelijke taal

Schriftelijke taal daaronder valt

Lezen/schriftelijk onderwijs en strategisch schrijven (kerndoel 5 en 8)

Kerndoel 4:

De leerlingen leren informatie te achterhalen in informatieve en instructieve teksten, waaronder schema's, tabellen en digitale bronnen

1. Gespreksvaardigheid; *objecten en handelingen aanduiden*
2. Begrijpend luisteren
6. Beginnende geletterdheid
7. Taalbeschouwing

Kerndoel 5:

De leerlingen leren naar inhoud en vorm teksten te schrijven met verschillende functies, zoals: informeren, instrueren, overtuigen of plezier verschaffen.

6. Beginnende geletterdheid
7. Taalbeschouwing; *tekensystemen*

Kerndoel 6:

De leerlingen leren informatie en meningen te ordenen bij het lezen van school- en studieteksten en andere instructieve teksten, bijsystematisch geordende bronnen, waaronder digitale.

2. begrijpend luisteren

Kerndoel 7:

De leerlingen leren informatie en meningen te vergelijken en te beoordelen in verschillende teksten.

2. Begrijpend luisteren; *weergeven van gebeurtenissen*
4. Informatie geven; *vergelijken*

Kerndoel 8:

De leerlingen leren informatie en meningen te ordenen bij het schrijven van een brief, een verslag, een formulier of een werkstuk. Zij besteden daarbij aandacht aan zinsbouw, correcte spelling, een leesbaar handschrift, bladspiegel, eventueel beeldende elementen en kleur.

N.v.t. voor de groepen 1 en 2

Kerndoel 9:

De leerlingen krijgen plezier in het lezen en schrijven van voor hen bestemde verhalen, gedichten en informatieve teksten

2. Begrijpend luisteren
6. Beginnende geletterdheid; *lezen en schrijven van letters*

Taalbeschouwing

Kerndoel 10:

De leerlingen leren bij de doelen onder 'mondeling taalonderwijs' en 'schriftelijk taalonderwijs' strategieën te herkennen, te verwoorden, te gebruiken en te beoordelen

2. Begrijpend luisteren; *vragen stellen om een verhaal*
3. Institutionele interacties; *begrijpen van instructies en opdrachten*

Kerndoel 11:

De leerlingen leren een aantal taalkundige principes en regels. Zij kunnen in een zin het onderwerp, het werkwoordelijk gezegde en delen van dat gezegde onderscheiden.

7. Taalbeschouwing

Kerndoel 12:

De leerlingen verwerven een adequate woordenschat en strategieën voor het begrijpen van voor hen onbekende woorden. Onder 'woordenschat' vallen ook begrippen die het leerlingen mogelijk maken over taal te denken en te spreken.

7. Taalbeschouwing; *bewustzijn van taal en taalvariatie*

ECN / TULE SLO	Mondeling onderwijs			Schriftelijk onderwijs					Taalbeschouwing				
	Kerdoel 1	Kerdoel 2	Kerdoel 3	Kerdoel 4	Bijlage kerndoel 4 lees techniek	Kerdoel 5	Kerdoel 6	Kerdoel 7	Kerdoel 8	Kerdoel 9	Kerdoel 10	Kerdoel 11	Kerdoel 12
Geletterdheid													
1. Boekoriëntatie	•	•		•						•			
2. Verhaalbegrip							•			•			
3. Functies van geschreven taal		•		•				•	•	•			
4. Relaties tussen gesproken en geschreven taal					•							•	
5. Taalbewustzijn						•					•	•	
6. Alfabetisch principe					•								
7. Functioneel 'lezen en schrijven'							•			•			
Mondelinge taal													
1. Taalhandelingen in de groep												•	
2. Interactie in de kleine groep												•	
3. Begrijpend luisteren												•	
4. Verhalen vertellen			•									•	
5. Verslag doen	•	•	•									•	
Woordenschat													
1. Beheersen van basiswoordenschat													•
2. Uitbreiden van basiswoordenschat													•
3. Opbouwen van rekenwoordenschat													•

Mondeling taal

Kerdoel 1:

De leerlingen leren informatie te verwerven uit gesproken taal. Ze leren tevens die informatie, mondeling of schriftelijk, gestructureerd weer te geven.

Geletterdheid: 1. Boekoriëntatie

Mondelinge taal: 5. Verslag doen

Kerdoel 2:

De leerlingen leren zich naar vorm en inhoud uit te drukken bij het geven en vragen van informatie, het uitbrengen van verslag, het geven van uitleg, het instrueren en bij het discussiëren.

Geletterdheid: 1. Boekoriëntatie, 3. Functies van de geschreven taal

Mondelinge taal: 4. Verhalen vertellen, 5. Verslag doen

Kerdoel 3:

De leerlingen leren informatie te beoordelen in discussies en in een gesprek dat informaties of opiniërend van karakter is en leren met argumenten te reageren.

Mondelinge taal; 5. Verslag doen (Mening en gevoel uitdrukken)

Schriftelijke taal**Kerdoel 4:**

De leerlingen leren informatie te achterhalen in informatieve en instructieve teksten, waaronder schema's, tabellen en digitale bronnen (inclusief bijlage leestechniek)

Geletterdheid: 1. Boekoriëntatie, 3. Functies van de geschreven taal, 4. Relaties tussen gesproken en geschreven taal, 5. Taalbewustzijn, 6. alfabetisch principe

Kerdoel 5:

De leerlingen leren naar inhoud en vorm teksten te schrijven met verschillende functies, zoals: informeren, instrueren, overtuigen of plezier verschaffen

Geletterdheid: 7. Functioneel 'lezen en schrijven'

Kerdoel 6:

De leerlingen leren informatie en meningen te ordenen bij het lezen van school- en studieteksten en andere instructieve teksten, bijsystematisch geordende bronnen, waaronder digitale.

Geletterdheid: 2. Verhaalbegrip

Kerdoel 7:

De leerlingen leren informatie en meningen te vergelijken en te beoordelen in verschillende teksten.

Geletterdheid: 3. Functies van geschreven taal

Kerdoel 8:

De leerlingen leren informatie en meningen te ordenen bij het schrijven van een brief, een verslag, een formulier of een werkstuk. Zij besteden daarbij aandacht aan zinsbouw, correcte spelling, een leesbaar handschrift, bladspiegel, eventueel beeldende elementen en kleur.

Geletterdheid: 3. Functies van geschreven taal

Kerdoel 9:

De leerlingen krijgen plezier in het lezen en schrijven van voor hen bestemde verhalen, gedichten en informatieve teksten.

Geletterdheid: 1. Boekoriëntatie, 2. Verhaalbegrip, 3. Functies van de geschreven taal, 7. Functioneel 'lezen en schrijven'

Taalbeschouwing**Kerdoel 10:**

De leerlingen leren bij de doelen onder 'mondeling taalonderwijs' en 'schriftelijk taalonderwijs' strategieën te herkennen, te verwoorden, te gebruiken en te beoordelen.

Geletterdheid: 5. Taalbewustzijn

Mondelinge taal: 1. Taalhandelingen in de groep, 2. Interactie in de kleine groep, 3. Begrijpend luisteren, 4. Verhalen vertellen, 5. Verslag doen

Kerdoel 11:

De leerlingen leren een aantal taalkundige principes en regels. Zij kunnen in een zin het onderwerp, het werkwoordelijk gezegde en delen van dat gezegde onderscheiden. De leerlingen kennen:

Geletterdheid: 4. Relaties tussen gesproken en geschreven taal, 5. Taalbewustzijn

Kerdoel 12:

De leerlingen verwerven een adequate woordenschat en strategieën voor het begrijpen van voor hen onbekende woorden. Onder 'woordenschat' vallen ook begrippen die het leerlingen mogelijk maken over taal te denken en te spreken.

Woordenschat: 1. Beheersen van basiswoordenschat, 2. Uitbreiden van basiswoordenschat, 3. Opbouwen van een rekenwoordenschat.

Mijn conclusie;

Alle tussendoelen (ontluikende) beginnende geletterdheid, mondelinge taal en woordenschat van het Expertisecentrum Nederlands komen terug in de nieuwe tussendoelen/leerlijnen van TULE, SLO voor de groepen 1 en 2